

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na cijelom ark.

Dopisi se nevrataju ako se i nećakaju.

Nebljigovani listovi se neprimaju. Prodajna a političnom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 3/4, i sa pol godine. Izvan carovine više poštarija.

Na malo jedan broj 6 novč.

Urođništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 1.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Prijepetljiva se pišma tiskaju po 5 svč. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 nč., za svaki redak više 5 nč.; ili u slučaju opetovanja sa pogodbom sa upravom. Novci se šljku poštarstvom naputicom (sa sigurno postalo) na administraciju "Naše Sloga". Ime, prezime i naj bližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravništvo u otvorenom pismu, za koje se ne plaća poštarije, ako se javans nepiše: "Reklamacija".

Govor zastupnika Spinčića kod carevinskoga sudišta.

Visoko carevinsko sudište!
Dobiv rječi, dozvoljavam si opaziti, da danas javno prvi put njemački govorim, i da bi mi gladje išlo, kad bi se mogao izraziti svojim materinskim hrvatskim jezikom.

Visoko sudište će mi dopustiti, da napaskam, što do njih u stvari idući, predpostavim nekoliko črta iz mojega službovanja.
Posle svršenih nauka — gimnazija na Rieci, bogoslovje u Gorici i Trstu, filozofiju u Beču i Pragu, najviše ovdje — i posle usposobljenja za gimnazijalnoga profesora, nastupio sam svoju službu mjeseca marča 1876. kao pokusni kandidat na c. kr. muškem učiteljskom u Kopru, gdje sam bio teke godine mjeseca septembra imenovan namjestnim učiteljem, a sljedeće godine toga istoga mjeseca c. kr. profesorom. Od početka godine 1882. do svršetka godine 1887. bio sam c. kr. kotarskim školskim nadzornikom za kotare koparski i voloski; kotare teško po svojem obsegu po tom, da ima u njih hrvatskih, slovenskih i talijanskih škola, tako teških, da su neposredno pred menom i neposredno za menom obavljali nadzorničke poslove u njihovim nadzornicima. Kad sam bio dignut za nadzorničke službe, i premješten sa muškoga učiteljska u Kopru na žensko u Gorici, izrekao mi je predsjednik zahvalu za moju dokazanu djelatnost: za moje uvaženo službovanje. Neposredno prije toga bile su obdržavane, pod mojim vodstvom, na Voloskom i u Kopru kotarske učiteljske konferencije, kod kojih mi bijahu u prisutnosti mojih predstojnika, izražene najveće simpatije, i to od svih učitelja, bez razlike na narodnost, hrvatskih, slovenskih i talijanskih. Naglasujem to, da se nebi mislilo, da me je ikad u mojem djelovanju vodila težnja proti kojoj narodnosti; ja nisam urzio nit ne mrzim nijedne narodnosti nit nikoga, ja sam uvijek urzio i mrzim nepravicu. Tom prilikom, učiteljskih konferencija, izrekle su se i novine, hrvatske i slovenske, talijanske i slavenske, najpovoljnije o mojem djelovanju. Kod mojega rečenoga premještanja izrazili su mi najveću priznanost i pojedinci i skupine, bio sam imenovan i častnim članom jedne obdine. Osim strogo službenih poslova, kao profesor i nadzornik, obavljao sam i druge poslove, manje ili više svuile se onimi. Bio sam više godina član izpitnoga povjerenstva za pučke i građanske škole u Kopru, pače i zamjenik ravnatelja iste; bio sam kaanije i članom povjerenstva u Gorici imenovan; povjerilo mi se je kazno školske knjige na prosudu; radio sam na uređenju i kaanije preuredjenju čitavih osnova za primorske pučke škole; bio sam ud pokojnoga protočelnika i nadzornika pozvan među suradnike djela Austro-ugarske monarhija u Rieci i slici; i napisao sam za isto, kao profesor u Gorici, "Pučke življenjske Slavena u Istri". Radio sam dakle više, nego li je zahtjevala moja služba, i to ne samo bez ikakva prigovora, nego tako dje na podpuno zadovoljstvo mojih predpostavljenih c. kr. oblašt.

Od godine 1882. sam član istarskoga zbora, a oktobra 1889. bio sam izabran članom zemaljskoga istarskoga odbora, a marča 1891. zastupnikom na carevinskom veću. Od oktobra 1889. nadmoćstvom me u mojoj profesorskoj službi namjestio Stroj. Od oktobra 1889. nisam stanovao u Gorici, stielu moga službenoga državnoga mještanja, nego u Poreču i Beču. I pravo iz te dobe, u kojoj je tak faktično u državnoj službi, okrivljuje se mene sa

dvijuh službenih prekršaja (Dienstvergehen), koji su dali povoda današnjoj raspravi.

Jedan službeni prekršaj sastoji u tom, da sam izrazio želju za sjedinjenjem Hrvata, a drugi u tom, da sam stupio "agitatorno" kod izbora.

Želja za sjedinjenjem Hrvata je kod njih tako obdenita, tako često izrečena, da nisam si nikad ni misliti mogao nit, nemogu misliti, da bi to bio službeni prekršaj. Ta želja utemeljena je u povjesti, pošto su Hrvati — koji su 1527. isabrali svojim kraljem prvoga Habesburga Ferdinanda, a s njim i njegove muške potomke, i koji su svojom, hrvatskom, pragmatičkom sankcijom 1712. protegli pravo nasljedstva i na žensku lozu — jednom sjedinjeni bili. Izpunjenje te želje bilo bi u interesu uprave te kulturnoga razvoja hrvatskoga naroda; a bilo bi također po mojem stvarnom osvjedočenju u interesu celokupne monarhije Habesburga; sjedinjena Hrvatska bila bi njezinim najjačim uporištem na Adriji. Da je ta želja zakonito dopuštena, to je dokazao moj veleocieniti gospodin branitelj, prije pismeno, danas ustmeno, nit treba da dalje o tom govorim.

Što se tiče drugoga službenoga prekršaja, izrazit ću se, pošto sam čuo gospodina vladinoga zastupnika, posve kratko. Niš on danas, nit visoko c. kr. ministarstvo za bogostvoje i nastavu, nit veleislavno c. kr. zemaljsko školsko vieće za Goricu-Gradišku, nisu naveli nit jednoga čina, jedne riječi, kojom bih bio povriedio, sa svoje ili pristojnošću ili čast državnoga službenika; tu je gola izreka, da sam sudjelovao kod izbora.

Da, ja sam kod izbora sudjelovao: u februaru i marču 1891., bivši zemaljski predsjednik u Poreču, gdje mi se je prilika pružila, i gdje su među ostalima i drugi članovi zemaljskoga odbora, neizuzam nit zemaljskoga kapetana, kod izbora sudjelovali. Išo sam na ruku hrvatskim biračima, koji imaju malo svojih izobraženih ljudi proti mnogim protivnicima, obzirom na uvid u izborne listine, na reklame, na rezurze, na sastav listina kandidata, izbornika itd., ta sam — žalibože bezuspješno — brzojavljao c. kr. namjestniku u Trstu, opravdano pritužbu i prošnju protuzakonito izključenih hrvatskih izbornika. Da bijahu protuzakonito izključeni, svjedoči najbolje jednoglasan zaključak odbora za svjerovanje od 1. junija 1891. da se odnosi izbor talijanskoga kandidata uništi, kako je to već prije moj veleocieniti gospodin zagovornik iztaknuo. Ja sam sudjelovao kod izbora mjeseca oktobra 1891., bivši u Hadornj, imenito u poračkoj obdini, a bio sam upravo dužan, da to učinim posle nezakonitostih mjeseca febrara i marča, da ljudem ne samo budem na ruku kod izbora, nego i da barem, ako i neuzmogom zapriječiti obnovljenje nezakonitostih, za iste odmah na licu mjesta saznanom i da jih dalje javim. To sam i učinio, to neću veniti nezakonitosti, počinjene u Poreču u Vrsaru dne 10., 20. i 28. oktobra, priobdio brzojavno, i potanje opisao pismeno, no već c. kr. naujestniku u Trst, nego ministru-predsjedniku u Beč. Ja sam sudjelovao kod obdenitih i naknadnih izbora prošle godine, i svjostan sam si — i nitko mi nije protivno dokazao nit nemože dokazati, premda se sve poduzelo, da se što nazdi — da nisam ništa počinio nit ništa rekao, što bi bilo proti zakonu ili proti mojim službenim dužnostim, proti pristojnosti, proti časti c. kr. profesora; da pado: da sam mnogo naredo zapričedio. Ja sam sudjelovao kod tih izbora i smatrao sam to za svoju svetu dužnost kao Hrvat, kao član zapuštenoga hrvatskoga i slovenskoga naroda u Istri i kao vjerman pripadnik monarhije Habesburga; i imao sam na to pravu na temelju državnih temeljnih zakona.

Gospodin vladin zastupnik govorio je o nekakvih rezervah, kojih se ima držati državnim službenik i izvanrednom razdraženju u pučanstvu Istre.

Reservo, da nabih smlo zakonito i pristojno sudjelovati kod izbora, nisam mi poznate. Ako bi u ostalom takove obdaje, bi mi ih bile imale priobćiti c. kr. školske oblasti posle izbora u febraru i marču, što pak one učinile nisu.

Suglasim podpuno sa gospodinom vladinim zastupnikom, da među hrvatskim i slovenskim narodom obstoji i svanredna razdraženost. Razdraženost među Hrvat i Slovinci Istre vlada od onoga vremena, otkad su si eviostni, da imaju prava i da se ta prava nepoštiju. Oni su od svih strana zapušteni, za nje se nitko nebrine. Uprava naprama njim nemože biti gova nego li je. Oni su na mnogih mjestih bez najnuždnijih česta, bez zdravo vode; oni, ne samo da neimaju nikakve srednje škole, nego jih su tisuće i tisuće i bez pučkih škola, ili su njim nezaravno uradjene; neimaju nit poljodjelake škole, premda su skoro izključivo poljodjelci; štipeindji i podpora diolo se skoro izključivo italijanskim djakom; kod oblaštih — usupor odlukam toga visokoga sudišta — nepripoznaje se hrvatskoga nit slovenskoga jezika; kod c. kr. oblaštih ima mnogo i mnogo činovnika, koji nemogu s narodom obćiti, jer nepoznađu njegovoga jezika; u obće: pokrajina se ne samo zove, nego se nju i upravlja kao talijansku, kao da u njoj Hrvata i Slovincaca neima. S toga razdraženost, koja već dulje vremena obstoja, i koja već ta razdraženost prilikom izbora izvanrednom postala, ima se pripisati okolnosti, da se je kod njih zakone nogami gazilo.

Ja ću svršiti.
Godine 1888. kod otvorenja zemaljskoga zbora označio je tadanji saborski predsjednik sudjelovanje Hrvata i Slovincaca kod izbora kao sažaljivu agitaciju; tješio se je ipak tim, što da je velika većina pučanstva ostala vjerna starij tradicijam, što ne znači drugo, nego da je Istra talijanska pokrajina. Godine 1891. i 1892. prigone i kašniju c. kr. oblasti među ostalim i jednoga državnoga službenika radi toga, jer je sudjelovao kod izbora. Kao što bijaše nepravdna ona oznaka saborskoga prodjednika, tako držim za posve nopravedan moj progno i moju kazan, i molim to c. kr. visoko sudište, da izvoli uznati, da se je postupkom proti meni sa strane c. kr. školskih oblasti povriedilo prava, zajamčena mi temeljnim državnim zakoni.

Spinčićeva afera pred carevinskim viećem.

(Nastavak).
Zastupnik Luoker možo samo to kazati, da ministrov govor nije bio kadar izbricati neugodnoga utiska, koji je obuzeo kađu sbog osude zastupnika Spinčića.
Zastupnik dr. Barcher ulaže svoj pravjed proti vladinom postupku. Čioli je taj slučaj komad kabinetskoga pravosuđa. (Živa istina!) U ime svojih pristasa mora prosvjedožati proti postupku ministra nastavo i izjaviti, da će glasovati, neka se Pačakov predlog uputi odboru.
Zastupnik dr. Luoker upućuje ministru Gautschu, da zastupnici imaju pravo kritizirati njegove djelovanje, dođim su pozvani birači, da kritiziraju djelovanje svojih zastupnika, nipošto, pako ministri. Gospodin ministar kazao je, da netrpi nikakve kritike (Smjeh na skrajnoj ljevici), no mi imamo pravo kritizirati ga (Tako je), jer kad nebiemo imali toga prava, tad bi bolje bilo, da idemo svi skupa doma, i da pristidimo austrijskim narodom troškovo za našo dnevnice. (Tako je!) na skrajnoj ljevici i na desnici.) Mi imamo pravo i dužnost kritizirati ne samo svakoga ministra, već i sve više činovnika i

koga nam drago. (Živahno odobravanje na skrajnoj ljevici i desnici.) Gospodin ministar rekao je nadalje, da nećo dopustiti, da se unša u školu politika i da učitelji maute mir. Nu, ja mislim, gospodo moja, da g. Spinčić nije agitirao ni proti ni za školu, a u Zagrebu nebijao govora o školi. Ali ja pitam njegovu pruzvišenost: tko maui mir? Zar onaj, koji se zauzima za prava svoga naroda, koji brani ta prava, ter je zaštitnikom svojoj braći proti nepravi. ili ruši mir onaj, koji svojevolljno i nasilno tlači drugi narod? (Živahno odobravanje na skrajnoj ljevici i na desnici.) Mir ruši onaj, koji postupa tako proti drugomu narodu (Zast. Brzard: vlada! zast. Vašaty: ministar Gautsch!) a da je u tom slučaju jedino vlada kriva, što noima mira ili što je narušio, jasno je doista svakomu, koji pozna odnošaja u Istri, Trstu itd. (Živahno odobravanje na skrajnoj ljevici i desnici. Zast. Vašaty: jedino vlada!) U ostalom mislim, da mora svatko, koji znađu što treba Austrija i što je ona tamo doli u Istri i Trstu, odlučno prietati us Hrvata i Slovincu, koji u istinu brane ostarvo proti onim tešnjem, koje idu za tim, da se one pokrajine odcepoe od Austrije. (Živahno odobravanje i pleskanje na skrajnoj ljevici i desnici. — Zast. Vašaty: to vladi nomiraji!) Ministar Gautsch pozivlje se na jednoglasnu odluku disciplinarne komisije, nu tu jednoglasnost je lahko postidi, kad se znađu, tko zasjedaju u takovih komisijah. Da imadem pred sobom ministra, koji bi rekao: ja nemogu trpiti profesora Spinčića, koji mi bunji Hrvate, te ovi neću da više slušaju Talijano kako se prietaji (Veseljje) — neka budu, tako bi bio ministar. Ali ako dođe ministar te roče: ave se je obavilo u najboljem rodu, tu nebijaju "oprijateljstva proti ikvoj narodnosti ili stranki, to ako se čita odluka, kojom se odpravlja iz službe profesora Spinčića radi tebožnjega govora u Zagrebu i zbog njegovih agitacija, pak se mora reći: to je nevjerojatno licumjerstvo, koje osramođuje upravo svako pravno društvo. (Odobravanje na skrajnoj ljevici i desnici. Podpredjednik zvoni opotvno. Govorniku pleskanje opet na skrajnoj ljevici i na desnici.)

Podpredjednik Kathrein pozivlje govornika na red radi riječi: nevjerojatno licumjerstvo. (Oho! uzkliki, odobravanje i pleskanje na skrajnoj ljevici i desnici. — Zast. Brzard: zašto se to nemože kazati? — Zast. Vašaty: taj izraz rabilo se jur često. — Zast. Fornerstorfer: to novalja biti tako čuljivim.)

Zastupnik dr. Luoker roče dalje: Kad bi bilo istinito, da bijaše u dotičnih govorih goasp. zastupnika Spinčića — nipošto kako je njog. pruzvišenosti g. ministar izgovarao profesora Spinčića — (Tako je!) na skrajnoj ljevici i desnici), jer kad je on govorio u Zagrebu, nije to učinio kao profesor, već kao zastupnik (To je istina i na skrajnoj ljevici i desnici) — toliko na znanju njog. pruzvišenosti ministru nauke — da je istinito, da bijaše u govorih zastupnika Spinčića izražena težnja proti celokupnosti države ili proti državnomu ustavu — dakle tako rekud vloedajnička, tad bi bilo moralo sudbene postupati proti zastupniku Spinčiću državno odvjetništvo (Tako je!) na skrajnoj ljevici i desnici). Zahtjev, da se izruči sudbenom progonestu zastupnika Spinčića bio bi došao amo na carevinsko vieće, a mi bismo bili odlučili, imade li se ga gradati sudu ili ne. Nu njegova pruzvišenost gospodina ministar znajući, da se no bi bilo ovdje našlo nikoga, koji bi bio glasovao za to, da se izruči sudu zastupnika Spinčića, postupa je proti njomu disciplinarno. (Povladjivanje na skrajnoj ljevici i desnici.) Ali ja kažem g. ministru nauke u lice, da imadmo pravo prosudjivati, da li je počinjena kakvom izjavom voleidajja, sudovi, nipošto disciplinarne komisije. (Tako je!) na skrajnoj ljevici i desnici). Kud sudova

su rasprava javno, kod disciplinarnih komisija tajno. U našem slučaju prozrišli su zakon i jasno povriđili prava člana ove visoke kuće. (Odobravaње i pleskanje na skrajnoj ljevici i desnici).

(Konac sledi).

Viesti iz metropole hrvatske.

Pišo A. K.

Zagreb, na Jakovljevo 1892.

IV.

U prijestolnici Hrvata kao i drugdje u svijetu (osim u kupoljima) nastala je t. zv. „mrtva sezona“ (saison morte). Skole su niže i srednje zatvile; samo na hrvatskome sveučilištu traju još državni ispiti i rigorozni do konca ovoga mjeseca. Taj troba u „znojnu lica svoga“ sticat državne diplome, jer „o muci grozdovi vise“ rekao je uočujući se mladeži vrli njen prijatelj pokojni starina Fran Kurelac. I to će ovo do mala avršiti, pa tad i mladoš najvišega hrvatskoga učovnog zaveda većinom ostavija lepu hrvatsku prijestolnicu, da „procul negotiis“ (daleko od rada, napora) provede u odmoru krasno dano praznika.

Neka hrvatska sveučilišna omladina, u kojoj se godj kraj krano svojim kućam, poput druge, naročito češke, talijanske, mađarske, rumunjske, francuzke sveučilišne omladine radi mod narodom o sprovodjenju narodne svietni, o idealih čovječanstva u obće, u nas Hrvata napore, pa čemo do akora uskrnuti na bolji, sretniji život, onaki, kaka nam se prikazuju u mnogih, liopih odevjih našo tisućltno junačko poviesti

Saborsko zasjedanje u prijestolnici „svezničkog“ nam naroda u Pešti odgođeno je; isetotko u Beču; u Zagrebu smo ovo pred otvorenjem novoga saborskoga zasjedanja petgodišnje periodo (1892.—1897.), koje počinje 4. augusta o. g. Čini se, da će se taj samo ovjeroviti novoizabran zastupnici, da će se konstituirati sabor (t. j. izabrati predejednik, podpredejednik, bilježnici i drugi funkcionari), pa da će se tada po svojoj politici sabor odgođiti do pod konac septembra t. g. kad imadu doći u sabor na protres mnoge zakonske osnove u svih područjih našega „autonomnoga“ života, u području naimo uprave, pravosuđa a veli se i školstva. Tu saborsku djelatnost s nekom znatijeljom očekujemo, e da dočekamo što korisna po naš hrvatski narod!

Listine za gradske izbore izložene su već ovo od desetak dana, pa se revno doprinoso reklamacijama. Očekujemo a velikom napetošću ispadak zagrebačkih gradskih izbora, koji će se polovinom augusta obaviti. Opozicije su se složile na zajednički rad, pa dao dobri Bog u dobri čas po svetu narodnu stvar! Neka nam budu ovdje na pameti riječi umnoga lirica: „Gdje se brataca sreća slože i olovo plivat može“. O ispadku gradskih izbora, koji bez dvojbe zanimaju i moraju zanimati vas Hrvate diljem potcijepa naše majke Hrvatske, izvjestit čemo vas pobliže u svoje vrijeme.

U posljednje vrijeme kao da se kod hrv. vlade radi o tome, da se promjeni nazov „jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti“ u nazov: „hrvatska“ akademija. Kad bi se radilo samo o promjeni toga danas beznačajnog imena, nebimo se toliko protivili, al da se inače no dira u samoupravu, rad i djelatnost naučnu te znanstvene korporacije, jer naziv „jugoslavenski“ — kako smo već čuše i u našoj dičnoj „Slogi“ istakli, ne ima danas ni u ma kojem pogledu za nas Hrvate nikakve vrijednosti. Ako naša dična sjeverna braća Česi zovu svoju akademiju „českom“, Srbi „srbskom“, Mađjari „mađjarskom“ a i Bugari će valjda donkora imati svoju „bugarsku“ akademiju; pravo je da i naša hrvatska akademija bude hrvatskom. Kako dakle rekomo, jedino nazov „hrvatska akademija“ pripada tomu našem najvišemu znanstvenomu zavodu, jer je pojam „jugoslavenski“, kao i zastarjeli lirski, mutan i suvišan, ne znači kod današnjega individualizovanja svakoga naroda ništa, a strani svijet tožko će znati, — kako to dobro iz izvanjskih novina znamo — što se pod tim izmisljenim nazovom imadu razumjevati. Sve i svašta prije nego li ono, što je jedino našo.



Franina i Jurina

Fr. Kaj biš reka, će bit letos čuda prodanci po Oprtaljišnji?
Jur. Ja mislim, da nebude ni kupovni ni prodanci, zakaj je prepovedano kupovati i prodavati glase.
Fr. Jastina je to, al svejedno će biti jednih i drugih.
Jur. Samo da jim se nobi dogodilo kako talijanskomu avokatu Sandrinu i drugim na Pomjanšćini.
Fr. Vero čemo ostro na to gledat i svakoga kupovca i prodanca tužit, noka ga oblasti pedepsaju.

Fr. Bujorno šjor manestra!
Jur. Ča ti se sanja?
Fr. Vero sam čul, da neki školani tako svojega maestra pozdravljaju. Tako je, kad se dieu vadi ve jeziku, kega ne razumlju.

Jur. Prosiš da prodaje svoju kozu.
Fr. Neka da, ma ja je nekupim.
Jur. A pur si reka niko vrime, da biš kupia jenu.

Fr. Sam misla da, ma kad sam vidia, da je pofalilo onaj „slatnoš“ u Poroču u malo lit 82.000 furini, sam se prestrašia te rogata bostije, jer znam, da bi me rovinla.

Jur. Ni ona kriva ne, lego slabi pastiri.
Fr. Ki je da je, intanto milijari ni više.

Jur. Odkuda i kamo goniš tolike toware?
Fr. Kupia sam ih u Savidenti, a gonim ih u Kanfanar šaronjaku, jer će brzo držati „krmine“.

Jur. Ča mu je ki umra, da dela krmine?
Fr. Koliko znam ne, ma sam ga sliša kantati neki dan „de profundis“ za Hrvati, jer da su sad svi mrtvi, odkad je on „poglavica“, i za to mi je naručia, noka mu dopeljem najvišijega blaga, da budu „krmine“ sine za mrtvimi Hrvati.

Jur. Ma pur se bojim, da će ostati kemu kakov bokun u gutu.
Fr. Ja se ufam, da će svakomu, a onem, ki nam grob kopaju, najveći.

Jur. Sad će se lahko nositi trčanska „šartorola“ po gosposki.
Fr. Kako to, ja znam, da je bila do sad siromašna?

Jur. Ma sad jo drugače; na Poltšćini je našla prave aventore. Predidente će njoj pošiljati u kranje haljine popovske, študente će njoj pošiljati harto pismoznanske, Štraoldo će si naručiti „treventi“ za se i za famoju, a jednoga za pre Zvana, a Sandrin tolike klabuke ala furlana.

Fr. Ala će biti to opet vela merkanojia, će delati konkurenciju tartufom kaštelirekim i puljekim očalinoz.

Fr. Nekomu va Bršljanovce da je jako drago, da je to jedanput već finilo.
Jur. Zato da će valje dat delat kapelicu va mandrače na zavitke va grad.

Fr. Ter jo već doba, kad smo pred deset let za nju složili.
Jur. Te bit sada boči dupli, pak će bit lepša.

Fr. A tako ja!

Različite viesti.

Imenovanje i premješćenja. Sudbodi prištav u Buzetu g. dr. Ivan Graković imenovan bijaše sudcem u Krku, gdje je jur nastupio svoju službu.

Sudac u Krku g. Fiog oI premješćen biojaše u Monfalcon; sudac u Cervinjanu g. Ozormak premješćen je u Koper; u Cervinjan dolazi za sudca g. Lion. Pouzdanica profesor i zastupniku Spiničću. Iz Siska nam javlja prijatelj, da je 100 najuglednijih gradjana rodoljubnog

grada Siska podpisalo i odpremito pouzdanicu našemu Spiničću.

Mi smo takovih pouzdanica primili u svojo vrijeme a raznih strana naše domovine više, al je s poznatih razloga objelodaniti nemogomo. Nađi će se i tomu vrime i mjesto.

Izbor u delegaciju. U sadnoj sjednici carevinskoga vieća biralo se zastupnike svih zemalja, zastupanih u carevinskom vieću, u delegaciju. Kako je poznato zastupane su u delegaciji svo pokrajino ove polo države, dođim bira ugareki sabor za sobo svojo delegaciju. Na svaku pokrajinu otpada stalan broj delegata.

Našu pokrajinu — Istru zastupali su uvijek do sada talijanski zastupnici u delegaciji. Ovo je prvi put, da će je zastupati naš zastupnik, dični prof. Spiničć.

Glasalo se, da će se možda svi istarski zastupnici složiti u izboru delegata i zamjenika t. j. da će birati jednog Hrvata, drugi put Talijana, nu do toga nije došlo. Birali su svi četiri po dva puta t. j. Talijani svojo a Hrvati svoje, ali izabran nobijaše nitko, jer bijašu glasovi razpolovljeni. Tad jo imala odučiti koka i ona je odučila za Hrvata zastupnika Spiničća. Isto se jo tako kokom birao i zamjenik delegata, te je koka pala na zastupnika dra. Laginju. Tako je izabran naš delegat i zamjenik mu. Istra će dakle biti zastupana, kako pravica zahtjeva, u delegacijah po jednomu zastupniku Hrvatu.

Za Goričku bijaše izabran delegatom zastupnik dr. Gregorič i zamjenikom mu prof. Alfred Coronini, dakle obijosa zastupnici slovenske stranke.

Za Dalmaciju izabran je delegatom dr. Klaič i zamjenikom mu dr. Bulat. Za Trst Luzzatto kao delegat a Burgstaller kao zamjenik.

Za Kranjku delegat zastupnik Kušar a zamjenik zastupnik Klun.

Delegacije sastaju se ova godino u Buda-Puati, i to pod konac septembra. Izstupio iz uredništva. U sadnjem broju „Il Diritto Croato“ čitamo, da je izstupio iz uredništva toga vriednog lista njegov suradnik g. Sabič, koji jo bio u uredništvu od postanka lista. Uredništvo našega puljskoga druga gubi izstupom g. Sabiča tako izvrsnu silu, da će mu jedva dostojna zamjionka nađi. Gosp. Sabič jo izučeni pravnik, te se kani od sada posvetiti posvo svojoj struci. Bilo mu sretno!

Izlet iz Trsta u Dekane obećajo biti po pripravah i prijavi članova našega dičnoga „Sokola“, članova pjevačkoga društva, te ostaloga obistinava, vrlo ugodan i zabavan. U Dekanih šine obsežne priprave, da dostojno dočekaju i povdore gostove. Doznajomo, da će takodjer iz susjednih obćina mnogi rodoljubi onoga dana u Dekane.

Radi preobitna gradiva morali smo za danas izpuštiti dalje viesti o obćinских izborih u Vižinadi.

Zemaljski kapetan na obhodu. Čitamo u glasilu zemaljskoga odbora „L' Istria“ od dne 23. t. mj. da je bio zemaljski kapetan g. M. Camptelli duo 18. t. mj. u Ospu, obćina Dolina. Gospodin kapetan našao se vrlo nezadovoljnim radi škole i radi zanemarivosti obćine. Poređki list piše, da sa školom nemože ići dalje ovako, a Osp da neimije dalje ostati pod upravom mjestno obćine Dolina. Dne 20. t. mj. bio je g. kapetan u Balah, gdje bijaše najjono dočekan, svečano pogođoen, dapače u čisto hrvatskom selu Kermed od seljaka pucanjem pušaka primljen, dođim ga je u Balah školska mladoš pjovanjom i gimnastičkom pošastila.

U Balah daklo silno veselje i sjajna svečanost, a u Ospu ovo mirno i tihno kano u sred gluno noći! Neleži li možda u tom komediji nezadovoljstva goep. apotana radi Ospa? Porodica „placaria“ mogla bi o tom štogod pobliže isbrbljati.

Iz Topolovca nam pišu, da jo o. kr. zemaljsko školsko vieće dovolilo tamonjemu č. g. kapelanu, da otvori pomoćnu pučku hrvatsku školu. Proti tomu nu se spiralo mjestno i kotarsko školsko oblasti. Zašto? Pitajte jih — čudno al istinito. Zar da nemaju kmetska djeca pravo do škole? Zar da bude za nje samo plug i motika? Školu je otvorio č. g. kapelan odmah u ponodjeljak 25. t. mj. sa službom božjom.

Predma su o. kr. školsko oblasti već po dva put obavijestene na nezakonitost, što u Grižnjaskoj obćini jedan prosti postolar djecu podučajo, nastim tim u toj se nezakonitosti napredujo; upozorjeno o. kr. školsko oblasti, da na put stanu takovim nezakonitostim. Uzgajati mladož nije svakomu postolaru dopušteno.

Svuda jednaki. Prigodom proračunsko razprave o školskoj zakladi navralo je u sadnjom zasjedanju u Poroču prijednik dr. Oleva na hrvatske knjige za pučke škole — ne za to, što bi bile loše — već radi toga, što istarski Talijani noimaju takovih. Denuncirao je hrvatske knjige, do postigne popravak talijanskih školskih knjiga i da se briše iz hrvatskih ono, što je u njih dobro.

U sjednici carevinskoga vieća od dne 21. t. m. podnio je talijanski zastupnik Bartoli interpelaciju na ministra trgovine u pitanju jezika na državnoj željeznici u Istri. Tomu gospodinu jest zazorno, što je opazio na voznih kartah „la parola stava „Osobu“ i „Pazin“ i što izdavaju negdje popratičice u njemačkom i slovenskom jeziku.

Gosp. zastupnik nije se zadovoljio tim, da traži talijanskomu jeziku ono mjesto, koje ga ide kano drugi zemaljski jezik, već se i on dao na obtužbu. Za njega je povrieda državnih temeljnih zakona, dapače uvrieda talijanskoga čuvstva, „što je narinut tudji dijalekt“ u školjezničko police, te zahtjeva od ministra trgovine, da se ukinu čim prije te zlopovne i da se više neopetuju. Za goep. zastupnika jo hrvatski ili slovenski jezik u Istri „tudji dijalekt“. Ma bravo! goep. zastupniče. Gdje ste nauđili toliku mudrost? Pozivljete se na čl. 19. državnih temeljnih zakona, po kojemu su svo narodnosti, dotično svi jezici ravnopravni u školi, u javnom životu itd. a vi nazivljete hrvatski ili slovenski jezik „tudjim dijalektom“ u Istri, gdje so služe tim jezikom dvie trećine svoga pučanstva te pokrajnj. Pak da nisto svi svuda jednaki?

Novi trgovac sa glasovi. Dne 21. t. mj. stajao je pred zemaljskim sudom na obtužničkoj klupi dostojan drug glasovitih trgovaca sa glasovi: dra. Sandrin zaveda odvjetnika u Buzetu i dična mu druga Andrija Maršiča iz Kopra.

Evo kako se stvar dogodila: Dne 21. oktobra 1891. bijašu izbori fiducijara u Gašonu za obćinu Pomjan. Bijaše to naimo naknadni izbor za carevinsko vieće, pošto su g. Tomaža Vergottini-a iz Beča doma poslali.

Izboru predsjedao je o. kr. kotarski kapetan iz Kopra g. pl. Schaffenhauer. Drugi dan dobije kotarski kapetan pismenu prijavu, da je seljak Ivan Nema o pokojnog Andrije, 44 god. star iz Planjave, pristao talijanske stranke (Prilog službenomu listu primorske vlade, „L' Adria“ kaže: „appartenente al partito istriano“) glasovao dva puta, t. j. prvi put za sebe, a kasnije predstavio se izbornoj komisiji pod imenom Grgur Nema o pokojnog. Kazmo, to je i pod tim imenom glasovao.

Kapetan je dao povesti istragu, koja je potvrdila prijavu. Obtuženi je svoje nedjelo tajje pred sudom, izgovarajuć se tim, da nezna o tomu ništa, jer da bijaše posvo pijan.

Svjedoci dokazaše pako, da tomu nije tako, već da je triozan i znajuć što radi, glasovao dva puta.

Na temelju toga odućio ga sud na mjesec dana zatvora.

Mi žalimo zavedenoga seljaka, koji je bez dvojbe podkupljen bio od talijanske stranke, koja je zavola i nesretnoga Furlanića. Moralni krivci, oni bezdušni talijanski trgovci za ljudskim mesom isbjegli su u ovom slučaju pravici, a sirota seljak, koji bijaše možda sa forintom kupljen ili čak prisiljen, da podni slođin; kukati će mjesec dana u tamnici.

Kod izbora fiducijara u Gašonu pobjedila je talijanska stranka. Izabrano bijaše 11 fiducijara, koji su glasovali sa barona, pardon! markuza Polosini-a. Ti fiducijari izabrani bijašu sa četiri glasa većine. Odbijmo od to većine dva glasa Nemođeva i jedan glas Furlanićov, što čini tri glasa, to bi značala ta glasovita većina samo jedna u glas. Dodajmo tomu, da bi bila ova dvojica glasovala sa ostalom braćom — za slovensko fiducijar, da ih nisu Talijani kupili ili priuili na isjadjetju, tad bi se bila talijanska većina skrčila na manjinu, to bi bili izabrani naši fiducijari.

U ostalom nobijašu samo dvojica kupljeni od talijanske stranke, već ih bijaše takovih bez dvojbe polovica, al u broju isbjegli ispod ruke pravicio. Na i ova dvojica sa „dičnom“ dvojicom koparske gospode — Sandrin-Maršič — jasnim su dokazom, kako se jo biralo u Gašonu i kako sa u obće bira u Istri svuda, gdje su Talijani u manjini.

Proti izboru zastupnika dra. Laginje uočili su Talijani protest na carevinsko vieće. Verifikacijskomu odboru dođi će dobro bez dvojbe glasoviti izbor fiducijara u Pomjanu.

Lakrdijasi! Jeste imate obrasa ulagati proteste proti našim izborima!

Iz Opatija pišu nam 25. Julija. Nije čudo, što je našo glavarstvo kratko našim propis izborne liste — isto htjelo si krivom listom pomoći do pobjede; sredstva su to kojima se obično služe naši protivnici, kojim je sve liepo i milo samo rod i zakon no. Tako prvaru morao bi svaki poštini čovjek prezirati, izbjegavati, ali nekoi ljudi reć bi da malo za pravici mare. Pokrarenost liste nebi imali naši biranici nikada zaboraviti, paće niti oprostiti, to je uvreda za svake biranča; tim se zapostavlja naš seljak, drž i se ga za ništa, za smrad, za smet; ta time htjelo bi se njegovo ime iz knjige živih izbrisati, htjelo bi se, da se nezna za njegovo starjje za njegovo imanje, gospodarstvo; to je skrajna zloba, pokrarenost, pravara.

Pogriješaka u listi imade svakojakih, može se kazati, da je sva lista pokrarena. Pogriješaka su imena, preizmena živutih i njihovih pok. roditelja; biranča iz izpuštenih, unesenih, koji nemada pravo; unesenih iz u jedno tjelo mjesto u drugo, osobito onih, koji bi morali biti u prvom tjelu uneseni su u drugo; pogriješaka imade kod suposednika; unesen je onaj, koj je odsutan ili bolestan, a izpušten njegov suposednik, koj je zdrav i kod kuće; pogriješaka imade osobito u onih podobračnih, gje su skoro izključivo naši biranči.

Proti listi podnešene su danas mnogobrojne pritužbe (reklami) na obd. glavarstvo i da se osvjedoči o pokrarenosti liste i c. k. kapetan išao je g. Orišić osobno u Poreč, da se proti tomu pošuži; c. k. poglavar nije mogao dakako ništa proti tomu već je samo savjetovao nek se na vrijeme pritužbu podnese i upravo ga ni c. k. porozni ured u Motavum. Pritužbo se nadalje, da lista, koju su prepisali nebišjaše potvrđjena od obd. glavaru, ta da se je bojati dakle, da se bude glasovalo možda po drugoj listi; kapetan ga osvjedočivao, da to ne čini ništa, da će on već paziti, da se bude zakon točno vršio; da vidimo dakle što će biti. Iz podobračna dolaze nam vesti, da su obćinari silno ogorčeni stoga, što su njihova imena pokrarena; stoga su odlučili naši seljaci osobito u Gradinu i Topolovu, da će svi složno za jedne predložnike glasovati; nadamo se, da neće zaostati ni vrli Brolinji.

Mikulić iz Gradina, da neće sobom doniati niti jednog glasa, dapače isti njegov brati i sis, da mu zamjeraja što je krenuo krivom stazom; tko nije nasvim slijep i neuk, može uvjediti stepariju gospodsku.

Baščani nisu Istrani! Nečavno pobili se istarski mornari sa talijanskima na Rieci. Mletčki list „La Gazzetta di Venezia“ pišuć o tom, kaže, da su se na Rieci pobili talijanski mornari sa istarskimi radi uaidronja njihovih ladja u kanalu Riečine.

Ogorčena porečka „babica“ nad tim, što je njezina mletaka sestra ubrojila Baščane među istarsko mornare, skočila je kao da ju zmija ljutica uzgrizla, te u svom „opravdanom“ gnjevu dovukje talijanskoj sestri, da su Baščani stanovnici otoka Krka, a taj otok ne spada ka geografski, već samo k upravnoj Istri; Baščani dakle da nisu Istrani. Naslov dopisa u mletačkom listu da je slabo uporabjen, te vrijdja „l'amor proprio degli Istriani“ (samoljublje Istrana). Čudnovato je — zaključuje bolno porečki list — da uredništvo mletačkog lista nepozna više granica Istre, ono Istre, koja bijaše kroz pet vijekova pod vladom Venecije, i koja je od nje jedva 77 godina „održnuta.“

I nami krvavi sroci od nezrećive tuge i žalosti — ne što bijaše Istra „održnuta“ izpod pandža mletačkoga lava — već što naši nevoljni Baščani nisu više Istrani. Oj vi sirote nemile, kako ćete podnesti taj grozni udarac, što je pao na vas, kano iz vedra neba grom. Za eada, dok se umokše sroci porečkih gromovnik, primite naša iskreno sućutje!

Iz Kranjčana pišu nam 25. t. m. Puteć porkećana „habe“ donali smo, da je cesarska vlada odbila naš utok proti izboru za II. tjelo. Vušim čitateljem poznato je kako se obavio taj izbor, o mi, koji smo mu prisustvovali, očekivali smo obćenito, da će biti uništen. Ali čovjek sauj a Bog boguje, kaže naša poslovec.

U istom broju glasovite „lazitorbe“ napada drzovito na našeg velievrednog g. kapelana poznata krmjelska podprenika i doplenik puljskoga „oslića“. Pršiva mu nimmo crnu laž, da je našim kmetovom obećavao nova iz puljske posujitnice uz 4% interesa i da će njihovo vino prodati na Kranjku uz visoke cijene.

Što se tiče norca iz puljske posujitnice — što no ga dobivaju naši seljaci uz 6 1/2% po tvrdnji samoga laži-doplenika. — g. kapelan nije nikomu obećao niti mogao obećati, da će ga dobiti uz 4% interesa. Neka nam kazo sl. pisakar, koji od talijanskih banka daje no-

vac na posudu i to na zemljišta uz 4% interesa? Nadalje želimo znati, da nam kaže gdje su ti istarsko-talijanski bogataši, koji su svoji novac tako jeftino na posudu. Interesi od 6 1/2% jesu na malo srote i na zemljišnu hipoteku snosljivi interesi, dočim imade strnjela i drugih talijanskih pijavica, koji pitaju i dobivaju 6—10 puta više interesa. Mi nam jur naveli primjerje i imena dotičnih krmjovija, ali nebišjaše kanfanarskog smušenjaka, da nas pobije.

Ali što da kažemo o zlobnoj porugi glede cijene na vino. Zar neznaš, zlobna lijo, što je pomogao sakriviti, da je pala toli niska cijena istarskomu vinu? Nesjećaš li se tko je od istarskih zastupnika na carevinskom vieću glavarstvo za trgovački ugovor sa Italijom, u kojem se ugovoru nalazi i nesrećna klauzula o vinu, usljed koje je pala cijena vinu tako nisko, da ga naši ubogi seljaci 'daleko izpad cijene neudaju. Za taj ugovor — dotično za klauzulu — glasovali su talijanski zastupnici Istre Bartoli i Rizzi, dočim su naši zastupnici Lagiaja i Spinčić govorili i glasovali proti tomu ugovoru. Oni su predviđjali i znali, da će rući one nesrećne klauzule niže cijeni našemu vinu, pak su kao prvi zastupnici puka sve moguće učinili, da to zb. prepiječe, dočim su talijanski zastupnici na nas zlo i nesreću navalić pomogli.

G. kapelan ima dakle već u tom dosta dobro sluđiti za agitaciju, kad bi se s njim hotio sluđiti i proti talijanskim zastupnikom i proti onoj stranci, kojoj pripada kanfanarsko brundalo.

Talijanska pokrajina. Talijanska novina Primorja — Istro, Trsta i Gorice — kad će da oznaće veltičnu i važnost talijanskega življa u Austriji, ili kad tražo kakvu neopravdanu povlasticu za sebe, vidu u sve dotiri strane svieta: to mora biti, to zahtjeva interes, to odgovara zakonu u pravici — to traži prohibitak „delle cinque provincie italiane“. U te blažene provincie italiane“ ubrajaju naši „kromni“ susjedi Istru, Trst, Goricku, Dalmaciju i talijanski dio Tirola. Statistikom u rući dokazano bijaše sto i sto puta tim mudrijanom, da su na krivom putu, da varaju sami sebe ka buncanju o nekakvom talijanstvu ređenih pet pokrajina.

Mimoilazod žumji Tirol, koji u ostalom nesadnjajava jošte sam za sebe jednu pokrajinu, pokazati ćemo našim nezaintim susjedom i iz izbora u delegacije, kakp su smušenji dočim tvrde, da su spomenute pokrajine talijanske.

Glede Dalmacije povukli su dođuše ponješto rogove u se, ali jošte se uvijek nadaju povratku onih krasnih vremena, kadno bijahu absolutni gospodari u toj hrvatskoj zemlji. Današ, osim obćine zadarske, nalaze se sve ostale u hrvatskih rukuh, te jedino smušenjaci buncuju jošte o nekakvoj talijanskoj narodnosti u Dalmaciji. Tobažnji Talijani iz Dalmacije (kod nas zavemo takove šarenjaci) neimaju niti jednog zastupnika na carevinskom vieću, jer onaj jedini, što no ga pošao u zakonici sa Srbi u Beč, jest polu Srbim, polu Talijanaš, ili ni jedno ni drugo, već ponimčećni Talijanaš. U delegaciju izabrani su kao delegat i zamjenik mu dva Hrvata.

Drugi „talijanski“ pokrajinu Istru, u kojoj prebivaju dvie trećine Hrvata i Slovenaca (po talijanskoj statistici) zastupati će u delegaciji jedan Hrvat a zamjenikom mu je opet Hrvat.

Goričku — u kojoj su skoro u istom razmjeru Sloveni napram Talijanom kano i mi u Istri, zastupati će u delegacijah jedan Slovenac, a drugi mu je zamjenikom.

Preostala bi nam samo pokrajina Trst, koji sačinjaja grad Trst sa okolicom. Tu pokrajinu zastupaju u Beču četiri zastupnika, tri Talijana i jedan Slovenac. U delegaciju izabrana su dva Talijana, jedan kano delegat, a drugi kano zamjenik. Rećonu trojicu talijanskih zastupnika nebiira pako radikalna talijanska stranka, koja vodi ovdje glavnu riću i koje imade upravu grada-pokrajine u svojih rukuh. Ogromna većina trćrantskih građana talijanske radikalne stranke naće da išta znade za Beč. Ta stranka — kako se sama krade „Partito del progresso“ — neudjeluje kod izbora u gradu Trstu za Beč, držeći se onih načela, kojih su se držali istarski talijanski zastupnici u zemaljskom saboru u Poreču, kad su imali iz svoje sredine poslati zastupnike u Beč, to mjesto da bi našu, izjavivše „nessuno“, t. j. da nešaju nikoga. Trojicu trćrantskih talijanskih zastupnika šalju u Beč c. k. činovnici, šaka umjerjenih Talijana, slavenski odpadnici i od vlade odvisni veloposednici ili veltičroci. Sa tom trojicom imaju odlučujuć talijanski krugovi veoma malo ili ništa zajedničkoga nego to, da su jedni i drugi nam Slavenom jednako protivni i pogibni. Ona trojica, birana pomoću ce-

surake vlade, odvisna je više manje od nje, to nemože kazati, da zastupa vladajuću stranku u Trstu, koja je istovjetna sa vladajućom strankom u Istri i Gorici.

Kako vidimo iz svega toga, od namijenjenih talijanskih pokrajina Austrije neće biti nijedna zastupana čisto talijanskimi zastupnicima u delegacijah; dočim će biti Istru, Goričku i Dalmaciju po samih Hrvatih ili Slovenih. Pa neka tko reće, da to nisu „le provincie italiane“!

Primorsko planinsko društvo, sa sjelom na Sušaku kraj Rieke, priredilo je u nedjelju dne 24. t. m. izlot u ilirsku Bietricu. Izletnici odputovali su iz Rieke željeznicom u 4 sata 25 časaka popodne a stigli u Bietricu u 6 sati. Tuj su razgledali izvor Bietrice te samo mjesto i susjedno Travno sa okolicom. Poslje bijaše zajednička večera kod koje se je društvo ugodno zabavljalo. Izletnikom pridružilo se i do-mašeg obćinstva. Velejernim vlakom vraćmaše se izletnici na Rieku.

Oglađ i molba. Za nadgrobni spomenik preblagomu pokojnom sudrugu Zdravku Pralošniku izvolili su do eada darovati p. n. gg.: Štefan Šiško, Štefan Debenjak, Nikola Butković, August Raičić, Ivan Kuret, Ante Trošt po 1 for.; Ivan Kuret, Andre Mikiša, Fran Jerab, Alojzij Bunc, Alojzij Pauli, Josip Jančar po 2 for.; Josip Pečarić, Josip Valentić, Karol Mahnič, Jakov Jakac, Kristielav Bogatec po 1 for. 50 nvč.; Ema Defranceschi i Sava Vlah, skupa 1 for. 50 nvč.; Ivan Križnič 1 for. 20 nvč.; Franja Stankić 50 nvč.; Andrej Vortovec i drugovi skupa 4 for. Sveje 32 for. 70 nvč.

Svim ovim milostivim darovateljem izričom ovim srdaćnim zahvala. Ostalu gg. drugove i prijatelje, koji neposlaše jošte obećane milodar, kano i druge, koji kane štogod u ovu plemenitu svrhu darovati, molimo liepo, da to čim prije uđiniti izvole.

Napose pako molimo onu gg., koji su u svoje vrijeme preuzeli u istu svrhu priredjene sabirne arke, da bi nam iste sa sabranimi milodari u kratko vrijeme poslali, ili da bi nam se bar oglašili, da znamo na čemu smo.

Za odjek „Slovenskega učitelj, društva za koperaki okraj“ sa podignuće Preložnikovog spomenika.

U Boljuncu, dne 14. julija.

Miroslav Anžlovar.

Najnovije skladbe za tamburaški zbor. Ovih dana izaić do nakladom skladateljstva Vilima Gustava Broža, kapelnika gosposnjakog i mužskog tamburaškog zbora na Rieci, i zborovodje „Jadranske Vile“ na Sušaku, — usljed ponuke prijatelja glazbe — njegove najnovije skladbe za tamburaški zbor, koje su bile na Rieci i u Zagrebu primljene najvećim oduševljenjem i pobudile veliku senzaciju. Između ovih osobito su njezne sliedće, koje su udešene za podpuni tamburaški zbor. I. „Domovina moja“, fantazija českih pjesama (Brač solo). Cijena partiture 1 for. 50 novčića. II. „Iz hrvatskog i Pri-50 novčića. III. „Iz ljubim mas kolom 1 for. 50 nvč. III. „Ljubim Te“, masurka, posvećena hrv. nar. štapanici na Rieci. 1 for. IV. „Perka“, polka franćais (omiljeni komad slušajuće publike). 1 for. „Spavaj tamburaškog zbora. 1 for. — Izim toga izaić de jošte sliedeti komadi, udešeni samo za brać u pratnju glazovira:

a) „Aurevoir“, romana. 1 for. b) „Le Carnaval de Venise“, fantazija sa varijacijama, posvećena tamburaškom umjetniku goep. Milutinu pl. Farkasu. Komadi mogu se dobiti bud poštanćkim poduzećom, bud franko, ako se novac unaprijed pošalje na skladatelja V. G. Broža (Rieka-Sušak, Villa Ružić br. 4).

Gospodine uredniše! Izvolite u vašem oćionom listu priobćiti na „Priposlano“, tiskano u br. 28, sliedeti

Odgovor:*)

Čovjek, na koga se napada u onom „Priposlanu“, jesam ja doľjo podpisani, a „udovica sirota“ ondje spominjana, je sestra Ivana Lesica, predtoćnjika postaje u Savinje u Argentinskoj republici.

Njezin muž Nikola Žuvić, moj drugi bratučed, mornar uđinio je s monov ugovor na svom odlasku iz rodnoeg mjesta, da mu u novoagradjenoj kući golih zidova mu u novoagradjenoj kući golih zidova napravim ave toarske radnje za 620 for., koja će mi se svota isplatiti, kad radnja bude gotova. Ja sam odmah za nabavu

*) Za šlanke pod ovim naslovom neodgovara uredništvo. Ujedno izjavljujemo, da neprimamo a ovom poslu a nijedne strane ništa više u naš list. Op. ured.

materijala potrošio gotovih 414 for. i započeo sam radnju. Za malo vremena dođje glas pa i potvrda, da je Žuvić umro. Udovi „sirota“ sam ja govorio i svjetovao, da radnju obustavimo, neka se neupušta u troškove, a mene neka ošteći onako, kako je pravo. Ona je htjela imati kuću, a uoju radnju da će platiti iz oka iz boka. Radnju, sam dovršio, ona je radnju dala pregledati po svojevoljno izabranih vještacić, i ja sam njoj ključ predao, a ona se u kući nastanila, u kojoj i danas živi. A ead? Sad truba platićti?

Kojim pravom mješa se sad u ove poste je predtoćnjik Argentinske nekoje postaje? Da li tamo vredićti papir polovicu ili četvrtinu zlata, to može on razvidjeti sa svojom sestrom, ako njoj hoće pomoći.

Ta „sirota“ udova povećala je svoj imetak poslje smrti svoga muža u mom trošku, i ja bih kao „rodjak“ njezina pokojnoga muža sada imao prepustiti izplatu moga troška i truda njezinoj dobroć volji! Ja, neznajuć ni gdje je, ni što je g. Ivan Lesica, morao bi čekati, dok se u Argentini podigne vrednot papirnom novcu, jer bi on tada, kako sada na prvi put iz „Naše Sloge“ doznajem, došao u pomoć svojoj sestri.

Ja nisam u stanju, da komu budem „milostiv“ i da komu darujem nekoliko stotina, to je glavno; a u ovom sluđaju nije baš ni komu!

Ivanu Lesici je lahko ka svoju „odgovornost“ iz Argentine evašta pisati i mene vrijedjati, jer zna, da ga ja nemogu do u Argentini suđbeno za poštonje popitati; al ja zato moram ovim putem, ako ne na sve, barom na jednu klovotu odgovoriti: Mor' se ne oćeđe, kako on voli, slin'e na kuću njegove sestre, jer ja nisam Lesica nego

Luka Turato, teslar. U Omišlju, 24. julija 1892.

Lutrijski brojevi					
Dno 23. julija.					
Trst	48	62	47	38	38
Line	5	25	50	54	4
Budapest	65	17	30	81	24
Dno 27. julija.					
Prag	39	14	79	68	85
Hormannstadt	98	66	71	82	8
Lavor	77	2	53	87	3
Innsbruck	61	3	19	52	9

Obavljaju naručbu točno te odprema prsto poštarinol

Velećastno svećenstvu podpisani se uljudno preporučuje za izradbu svakovrstnog orkvenog posudja, iz čiatega ebraš, alpaka i mjedovino, kao: pakaznica, kafeža, čestićnjaka, svećićnjaka, svjetilnica itd. itd. u najnovijih i liepih oblicih a po najnižoj cijeni. Strogo predmatu popravljati te ih kroz žg a n j posebruje i pozlađuje. Na zahtjev šalje ilustrovano oćionko odani 14—24

Teodor Šlabanja srebrnaru u GORICI (Görz) ulica Morelli br. 17.

Obavljaju naručbu točno te odprema prsto poštarinol

Moje skladište strojeva nalazi se u TRSTU, ulica Zonta br. 5. pod tvrdkom:

ŽIVIC i drug.

(Schwitzer & Comp.)

U skladištu dolaze doćto toćionki kupci, koji obaju strojeve, to pošto su je dobro pregledali i saznali za cijenu, izrazo svoje nesadovoljstvo, jer da su loše strojeve doćio kupiti, u želji, jer da su bolji i oćionki. Kupuju masku a vroć, nepoznajuci ni predmeta, kojoga kupuju, ni agenta, putuju kojoga — nipošto putem tvrdničara — naručuju. Dođjo li naručena dobra II loša, moraju ju pridržati i sroti biti, što nije izgublji prodajem.

Molim gospodu poslotnike, neka dođu prije nego li kupuju strojeve drugdje, u moje skladište; pogovoriti čemo se, ta meni je briga, da svakoga dobro posluđim; živim u pokrajini i od zemljaka, dođjo posluđim, ali da ne odpuđuju ljude, koji nisu u pogublji, da će se drio netela: Molim roditelje, neka se ne dopuđuju ljude, koji nisu u pogublji, da će se drio netela: Molim roditelje, neka se ne dopuđuju ljude, koji nisu u pogublji, da će se drio netela: Molim roditelje, neka se ne dopuđuju ljude, koji nisu u pogublji, da će se drio netela: Molim roditelje, neka se ne dopuđuju ljude, koji nisu u pogublji, da će se drio netela:

Preporučam mlatilnice i čistilnice žita, sisaljake za svaku porabu, te svakovrstni strojeve i što na nje spada. Moje štraljake proti nepospori pokazalo se kao najbolje.

Izradjujem vodove, tvornice i t. d. V. Mat. Živic, inžinir.

U radionici klepara
GIUSTO BIASUTTI
opunomoćena graditelja vodovoda u željeznih cijevih Via Barriera vecchia Trst broj 30 gradi i drži na skladištu kupelji u posudah, sa stolicama se ili bez podi iz cinka čvrsto građene, te izradja i drugo radnje kleparske u najlizu ciena. Ilustrovani cenici dobivaju se gratis. 10-52

Za štrcaljku 4-20
proti mildevu (peronospori)



prihvaćena od poljodjeljskog društva u Trstu prima se narudbe do kraja tekućeg mjeseca kod
ERMANO TUREK i drug
Ulica Sanità br. 11. u Trstu.

Drogerija
Augusta Rizzoli-a
ulica Malcanton br. 13 u TRSTU
skladišće svičea voćanih, ljekovitog ajta, mineralnih voda, raznih crnila, boja i kistova, sapuna mirisavih i za pranje. 9-52

Drogerija
Arturo Fazzini u Trstu
Ulica Stadlen 22. — Telefon 519.
Velik izbor mineralnih voda, samoljenih boja na ulju najbije vrsti; crveno, žute, zelene, višnjeve i crne po 22 sv. kilo. Oljerno bijelo po 22 sv. kilo; tatižno bijelo najbije po 40 sv. kilo. Ostia toga veliki izbor bojah na vodu i kistova svake vrsti po cijenah, s kojimi nije moguće konkurirati.
Skladišće glasevitog pokropitelja od Kwizda (Kornemburger Viehschupulver) za životinje. Izbor miridajih, boja, likova — skladišće sumpora i modre galice za porabu kod traja. Naručiteljem daje se besplatna praha telefona. 5-52

Fran Epron
ulica Arcata.
Slikar znakova, svake vrsti grobova, dekoracija umjetničkih, slikanih stakala, drva, mramora i prozirnih slika. 10-52

Proljetna liečitba.
Čaj „Tisou ovtaja“ (Millefiori)
Čisti krv. Izvršno sredstvo kada podo u žoludcu, kano i protivi noprobnalivosti i homoroidam. Jedan zamot dostatan za liječenje stoji 30 nov. a dobi se u otklonovoj ljekarni
PRAXMARER (telefon 207) „Al duo Mori“ TRST: Piazza grande. 10-52
Poštarske pošiljke odprona se odmah uz 55 sv. ili toliže listovnih maraka. Pozor prod prevarom.

Krasne uzorke šalje se zasebnikom b-dava. Knjige za krojače netračivano.
Tvari za odjela.
Poručen i doeking za visoko svetočstvo; propisane trvari sa c. kr. činovničke uniforme, te za veterane, vatrogasce, sokolase, livrve; sukno za biljard i igrađe stolove, loden i nepromočno lovačke kapute, trvari koje se pero, plaid za putnike od 4-14 for. itd. Tko želi kupiti jeftine, poštene, trajne, disto vunene sukne trvari nipošto jeftine cunje, štovo ih posvud nudjaju, te jedva podnožno krojačke troškove, neka se obrati na

iv. Stikarofsky-a u Bruu.
Veliko skladište sukna u Austro-Ugarskoj. U mojem stalnom skladište u vrednosti od 1/2 milijuna for. a. v. te u mojoj svjetskoj poslovnici jesu poljuljivo da preostano mnogo odrezaka; svi raznim mitalaci krovjek mora sam aviditi, da se od tako malenih ostataka i odrezaka nemože poslati uzorko, jer nebi u kratke blaga preostalo. Ponudjaju li pojedine tvrde odrezke to rasjilju li uzorko, tuda su ovi od čitavih komada, nipošto od odrezaka.
Odrasli, koji se nepodajaju, zamjenju se il se pr-trati u ovač. Kod narudbe treba nazvati boju, dužinu i ciena.
Pošiljke jedino uz poštarsko pouzette, 24-21 preko 10 for. franko. 10-52
Dopiraju u najmekom, najjarkom, čamom, poljekom, najljetnom i franczkom jeziku.

Ulica sv. Katerina br. 3
Bogat izbor
počata od kaučuka i kovnih, jednostavnih i umjetničkih pečata za urudo, razna urezivanja, kovnih tablica za stanove, klise, tvoriva, volikih počata za označivanje pošiljaka, monograma, crnila za izbrisičivo za pečata itd. za najmike ciena. — Prodavač i agenti dobiju dobar popust. U pokrajnu idu pošiljke uz pouzdo.

G. BATTARA i dr.
TRST 10-52
ulica sv. Katarine br. 3.
Tvoriva pečata i silčnih predmeta.
leđino društvo pločara
Petar Levichnik i dr.
Osobiti izvršitelji radnja cementom postignuv u tom do sada svuda najbolji uspjeh, o čemu posjeduju mnogobrojno svjedocbo za izredno raznu sustavo shodova, kamenica za bašče itd. itd. Izradjaju cementiranje zidova, isvanva te izoutra jamčed za nepromočivost; nadalje bilo kako shodišće u cementu P o r t l a n d a za kamenjem bilo koje boje i mramora, obavljaju laštenje shodova to odstranjenje vlage i smrada. Izradjaju svaki popravak uz jako oblažene cione. Radnje obavljaju najvećom brzinom ovdje i u pokrajinah, Dalmaciji, Istri itd. Za narudbe dosta je napisati dopisnicu.
Svaka radnja je zajamčena.
U nadi, da čemo biti radnjami po-čašćeni kano do sada, bilježimo se sa životanjem
Društvo pločara
PETAR LEVICHNIK i dr.
Ulica Madonna br. 21, I. kat, 52-9 vrata 11.

Katolici!
Pomozite mi u ovdakojj velikoj, nu povere siromasnoj obćini Trsta na mjestu sudašnje, siromasnoj i prodajude kapelo, sagraditi crkvu. Na 1. oktobra rado bi započeo gradnju, ali nemadom jošto niti polovicu potrebitih novaca Sraka i najmanja podpora dođi će mi dobro
F R A N K 6-10
Šupnik kod Sr. Pia
Berlin, Pallisadenstrasse Nr. 78.

Podpisani vlastnik dvih
drogerija
jedna voljka u **Via Sette Fontane broj 12**, druga u **Via Barriera vecchia br. 35 u Trstu**, imado uvik na skladištu svježih proizvoda, kano ulja, bojah, snotg i običnog sapuna, kameoog ulja, praha protivi zarožnikom uz najlize ciena.
Preporuča se sugradjanom i izvanjskim za obilate narudbe.
8-12
L. BRACHETTI.

DROGERIJA
na debele in drobno
G. B. ANGELI
104-9 TRST 8-12
Corso, Piazza della Legna št., 1.
Odklikovana tovarna čopličev.

Velika zaloga oljnatih barr, lastni izdelok. Lak za koožje, z Angloškoga, iz Francioj Nemodjo itd. Velika zaloga finih barr, (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in pode.
MINERALNE VODE
iz najbolj smanih vrelcov kakor tudi romanjsko žveplo za žvopljanje trt.

Novosti!
10-9 5-10
Srajbe za hribozazce tkane, iz najbo jstih snovij, gladke barve ali pisane, s širokim dolj povoznim ovratnikom in dvomi žepi na prslih, popolna velkost, izborno dolo. Komad gl. 1.20
Svileni dasi 1 meter delgi, 6 cm. široki, s porabno drojno kačestvo zaponu. Komad 50 kr.
Klobuk za hribozazce iz 1-a klobučevine sa širokim svilenim trakom tr možajšikom za nakite. gl. 2
Ovratnice za hribozazce 3 komadi gl. 1. razpošilja po poštnem povzetju
Emil Storch
Dunaj, I. Salzgasse Nr. 65

LJEKARNA
A. KELLER
ex Rondolini
utemeljena godine 1769.
TRST,
Via Riborgo br. 13.
Razprodajo alodoco o osobitosti: Glasoviti i pravo distro iz Brojke, željezo-Malasi. Obično bakalarevo ulje; isto olje sa jednom i željezom. Elikair Coeca okrippljuđi i probavljađi. Elikair China protivi groznici. Anaterinsku vodu za usta. Takudi sapun protivi ozebinam. Obće poznutu vodu kaframa i uštrčivanja kaframa. Kašion protivi tajnim bolestim. Indijsku esencu, ljek proti zuboboli. Ekstrakt Tamarinda sa Antila. Vino na Chinom poput Marsalo okrippljuđi želudca. Prašk za zube bijeli i ružičasti. Prašk opjarski bijeli i crveni itd. itd. Glavno skladišće rogačacko kiseloce kneza Esterhazy. 4-37
NB. Primaju se narudbe za tuzemstvo uz pogodbo povoljne i uz pouzdo.

Skladišće ulja, octa i sapuna
Ermano Marich-a
ulica Campanile br. 7. nasproti pravoslavnoj crkvi u Trstu. 6-10
Maslinovo ulje, vinski ocat i raznovrstni sapuni za paravice. En-glezka soda, perlini i vješće. Sve se dobiva uz najamjerljivo ciena.

Tinktura za želodec,
katoro priroja **G. PICCOLI**, lekar „pri angolju“ u Ljubljani, Dunajska ocaja je moško uplívno, delovanje prebar-nih organov ureja-joće sredstvo. Krepi želodec, kakor tudi pospe-đuje telesno od-pretje. — Razpošilja jo izdelovalci v sabažkih po 12 in veđ steklenicu. Zabožok z 12 steč. volja gl. 1.80; z 65 steč. 5 kg. tože, volja gl. 5.20. Poštino plaća naročnik. Po 15 kr. steklenica razprodajajo se v vseh lekarnah v Trstu, Istri in na Gorisškem. 25-26

Novo! Koji trpe na proderu i koji boluju na dimlju
Elastički podvezec, bez bedrene podvezce, posve novi sustav, jest naj-boljim sredstvom, da pre-priči dalnje širenje bo-lesti; jednostran for. 5 do for. 8; dvostruk for. 9 do for. 15. — Za teko prodero prik-ladan je osobito moj **elastički podvezac sa premakljivim jastučicom**, jedno-stran for. 4.50 do for. 7.50, dvostruk for. 8.50 do for. 15.
Narudbe putom poštarskog pouzdoća kod
M. Schick-a,
5-10 specialiste
Beč (Wien) I. Goldschmiedgasse 3.
Kod narudbe noki se opite podrobno bol.

Povlaštena, mejnarodna agencija za potovanje
z dekretom kr. ug. vlado 26/4 1891. št. 1799, P. S. III. 27-52
Dragotin Pirelli
(Carlo Pirelli) — Reka, Via del Lido 537 vis-à-vis il molo Adamich.
Predaja voznih listov:
za vsako mesto, veselo morja ili kopnega (listki za II. razred po znizani ceni); Izdaja lista za tja in nazaj za jedno leto z obrasmi na 20%, in to po ceniku, katerega si bodi evropskega ali američanskoga društva.
Izdaja vozne listke (biglietti di passaggio) za Ameriko: preko Havro, preko Anvers, preko Bromena, preko Hamburga, preko Liverpoola, preko Glasgova i preko Southamptona. — Za Afriko: preko Geneve, preko Marsilje, preko Eiona, preko Genova, preko Daruoutia. — Za Australiju: preko Geneve, preko Bromena, preko Anvers i preko Hamburga. — Za progog ajtuga (itd.): preko Geneve i Montevidea, preko Hamburga uprav kroz Magelanova tjesnino i progom Hamburg, Colon (Colon, Panama, z železnice) Panama, Iquique, itd. preko morja po znizani ceni.
Putnikom ni treba, da zahtevajo navode, na valne karti, niti da mislijo za razred ali položaj kapara: Dosti je, da dođdejo k agenciji na Reki, jer da, tu kupje kvarto, potem morajo i vsakom mestu ostati, kjer jia je drago od kjer odjahu parobrod ob dnevih, dočenihi mu od agencije. Agencija bodi pazila na točna odha
Preskrblja za boje
za priljago in blago za vsako mesto, po morju ali po kopnenu. Zavezanje se polzevodovati o vsaki stvari, koja bi se bila morla izgubila ali pozabila po poti u Ameriko ali kam drugam.

Znatno obaljene ciene
Tiskalicam za vino, voće i masline
IZVORAN FABRIKAT
najnovijog izvrstnog sustava na neprestano djelujućom dvojakom pritiskom silom.
Zajamčena najveća djelatnost do 20% veća nego li kod svih ostalih tiskalnica.
Kod svih izložba odlikovane prvimi nagradami
Mlinove za grozdje, voće, masline, strojeve za sušenje voća kano i za sve proizvode iz bilinstva i životinjstva.
Tiskalnice za sieno na ruku, i strojevi za treb-ljenje kuruze.
Najnoviji samostalni patent, štrcaljke za trsjie „Syfonia“ izradjaju jedini tvoridari
PH. MAYFARTH i drug.
tvornica poljodjeljskih strojova
BEČ II. Taborstrasse 76. Kataloge šalje bndava, prima zastupnike. — Kod kupnje opomnije svakoga, da pazi na podielanje.
Tiskara Dolenc.